

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔-๕๓/๒๕๕๓

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลแขวงตลิ่งชันและศาลแพ่งธนบุรีส่งคำโต้แย้งของ นายสาธิต นครินทร์สาคร และผู้ร้องอื่น
รวม ๒๐ คำร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยกรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา ๒๘๖ (๓) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลแขวงตลิ่งชันและศาลแพ่งธนบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลยซึ่งเป็นผู้ร้อง คือ นายสาธิต
นครินทร์สาคร และผู้ร้องอื่นรวม ๒๐ คำร้อง ว่า มาตรา ๒๘๖ (๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๕
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ตามคำร้องปรากฏว่า นายสาธิต นครินทร์สาคร และผู้ร้องอื่นในฐานะจำเลยซึ่งถูกฟ้องคดีแพ่ง
รวม ๒๐ คดีดังนี้

๑. ศาลแขวงตลิ่งชัน คดีหมายเลขแดงที่ ๖๖๘/๒๕๕๐ ระหว่าง นายประจวบ เจริญเฟื่องฟู
โจทก์ นายสาธิต นครินทร์สาคร จำเลย

๒. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๒๓๖๕/๒๕๓๕ ระหว่าง นายณรงค์ชัย ตระกูลสุขสันต์
โจทก์ นายสาธิต นครินทร์สาคร จำเลย

๓. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๔๗๖๗/๒๕๕๐ ระหว่าง นางพรทิพย์ พิมลรัตน์ โจทก์
นายสาธิต นครินทร์สาคร จำเลย

๔. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๔๗๘๐/๒๕๕๐ ระหว่าง นายภาค ชนาพงษ์ธรรม โจทก์
นายสาธิต นครินทร์สาคร จำเลย

๕. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๔๘๗๐/๒๕๕๐ ระหว่าง นางสาวรี ประดับทอง โจทก์
นางวิมล แก่นแก้ว จำเลย

๖. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๗๖๘๘/๒๕๕๐ ระหว่าง นายวันชัย วัชรมงคล
โจทก์ นางวิมล แก่นแก้ว จำเลย

๗. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๘๒๑๖/๒๕๕๐ ระหว่าง นายภาค ชนาพงษ์ธรรม
โจทก์ นางวิมล แก่นแก้ว จำเลย

๘. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๗๕๕๕/๒๕๓๕ ระหว่าง นายวันชัย วัชรมงคล โจทก์
นายบรรจง ศรีกาหลง จำเลย

๙. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๑๐๖๓/๒๕๔๑ ระหว่าง นางชูศรี วัฑฒิม โจทก์
นายบรรจง ศรีกาหลง จำเลย

๑๐. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๑๑/๒๕๔๑ ระหว่าง นางมาลี พิทักษ์เสนห์ โจทก์
นายบรรจง ศรีกาหลง จำเลย

๑๑. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๔๖๖๑/๒๕๓๖ ระหว่าง นางเตือนใจ ตริวิเชียร โจทก์
นายนิมิตร กุลละวณิชย์ จำเลย

๑๒. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๕๑๓๔/๒๕๓๘ ระหว่าง นางสุภาภรณ์ คณิงเหตุ
โจทก์ นายนิมิตร กุลละวณิชย์ จำเลย

๑๓. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๔๒๕๐/๒๕๓๕ ระหว่าง นางเตือนใจ ตริวิเชียร
โจทก์ นางสุน ไตรเลิศ จำเลย

๑๔. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๔๗๔/๒๕๔๐ ระหว่าง นายนาถ ธนาพงษ์ธรรม โจทก์
นางสุน ไตรเลิศ จำเลย

๑๕. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๑๕๕๕/๒๕๔๑ ระหว่าง นายชัชชัย คณิงเหตุ โจทก์
นางสุน ไตรเลิศ จำเลย

๑๖. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๓๗๘๘/๒๕๔๒ ระหว่าง นายวันชัย วัชรมงคล
โจทก์ นายมานพ ไตรมนตรี จำเลย

๑๗. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๔๘๓๘/๒๕๔๒ ระหว่าง นายวันชัย วัชรมงคล
โจทก์ นายหนูจันทร์ แก้วเกิน จำเลย

๑๘. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๔๐๑/๒๕๔๒ ระหว่าง นายนาถ ธนาพงษ์ธรรม โจทก์
นางวันดี ชะเอมเทศ จำเลย

๑๙. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๔๖๑๒/๒๕๓๕ ระหว่าง นายชัชชัย คณิงเหตุ โจทก์
นายสมเจตต์ แสงคุ้มภัย จำเลย

๒๐. ศาลแพ่งธนบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๓๔/๒๕๔๒ ระหว่าง นางเตือนใจ ตริวิเชียร โจทก์
นายพงษ์ชาย พรชื่น จำเลยที่ ๑ นายสมปอง คำหอมริน จำเลยที่ ๒

คำร้องทั้ง ๒๐ คดี มีข้อเท็จจริงอย่างเดียวกันสรุปได้ว่า ผู้ร้องเป็นพนักงานของโรงงานสุราบางยี่ขัน บริษัท สุรามหาราษฎร์ จำกัด ถูกโจทก์ฟ้องเป็นจำเลยให้ชำระหนี้ บางคดีศาลพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ บางคดีศาลพิพากษาให้คดีเป็นอันเสร็จเด็ดขาดไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความให้จำเลยชำระหนี้ คดีถึงที่สุด โจทก์ทุกคดีขอออกหมายบังคับคดี และบังคับคดีโดยหักเงินเดือน เงินบำเหน็จ และเงินโบนัสของผู้ร้องตามคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ต่อมาผู้ร้องถูกเลิกจ้างและจะได้รับเงินค่าชดเชย เจ้าพนักงานบังคับคดีจึงมีคำสั่งอายัดเงินนี้ ผู้ร้องแต่ละคดียื่นคำร้องต่อศาลขอให้กำหนดจำนวนเงินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะอายัดตามสิทธิเรียกร้องใหม่ และอ้างสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ยื่นคำร้องขอให้ศาลส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งกำหนดให้เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดเชย เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ในมาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๒) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้น มิให้อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี แต่ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะกำหนดได้ตามสมควร ซึ่งผู้ร้องเห็นว่า การใช้ดุลพินิจของศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ที่บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๒) กำหนดให้เงินลักษณะเดียวกันกับเงินในมาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) ที่ข้าราชการและลูกจ้างของรัฐบาลได้รับ ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี โดยไม่มีบทบัญญัติให้เป็นดุลพินิจของศาล หรือเจ้าพนักงานบังคับคดี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) ที่ให้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดจำนวนเงิน จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ โดยมีเหตุผลว่า ผู้ร้องควรมีฐานะเหมือนกันกับข้าราชการและลูกจ้างของรัฐ สิทธิต่างๆ ของผู้ร้องจึงไม่ต้องถูกบังคับคดีเหมือนกัน ผู้ร้องในฐานะผู้ใช้แรงงาน เสียภาษีอากรให้รัฐเหมือนกับข้าราชการและลูกจ้างของรัฐ ดังนั้น เงินค่าจ้างต่างๆ ที่ผู้ร้องจะได้รับไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีด้วย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า คำร้องแต่ละคำร้องมีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาคำร้องทั้ง ๒๐ คำร้องเข้าด้วยกัน

พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นวินิจฉัยเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

เห็นว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ได้ยื่นคำร้องในระหว่างการบังคับคดี ต่อศาลได้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งเป็นบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คดีผู้ร้อง ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เพราะขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ขอให้ศาลส่งคำร้องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และศาลได้ส่งคำร้องดังกล่าวมายังศาลรัฐธรรมนูญ จึงเป็นกรณีที่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่งแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ได้

ประเด็นหลักที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) ที่บัญญัติให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจกำหนดสิทธิเรียกร้องเป็นเงินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบ แห่งการบังคับคดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อ ทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น สิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ต่อไปนี้ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

(๑) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ และเงินรายได้เป็นคราวๆ อันบุคคลภายนอกได้ ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพเป็นจำนวนตามที่ศาลเห็นสมควร

(๒) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ และเบี้ยหวัดของข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐบาล และเงินสงเคราะห์หรือบำนาญที่รัฐบาลได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น

(๓) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดเชย เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกัน ของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (๒) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้นหรือ คู่สมรส หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้นเป็นจำนวนตามที่ศาลเห็นสมควร

(๔) เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับอันเนื่องมาแต่ความตายของบุคคลอื่น เป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการดำเนินการฌาปนกิจศพตามฐานะของผู้ตายที่ศาลเห็นสมควร”

เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๖ เป็นบทบัญญัติในภาค ๔ ลักษณะ ๒ ว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง เพื่อคุ้มครองลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้สามารถดำรงชีพหรือประกอบภารกิจได้ โดยอาศัยสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับการยกเว้นไว้มิให้ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี มิฉะนั้นสิทธิเรียกร้องเป็นเงิน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดเชย เงินสงเคราะห์ ฯลฯ ต้องตกอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีได้ สิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาของศาลที่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐบาล ตามมาตรา ๒๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) กับสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน ตามมาตรา ๒๕๖ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งได้รับความคุ้มครองโดยมาตรา ๒๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แต่มาตรา ๒๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) บัญญัติไว้แตกต่างกันคือ (๒) ให้เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ และเบี้ยหวัดของข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐบาล และเงินสงเคราะห์หรือบำนาญที่รัฐบาลได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี แต่ (๓) ให้เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดเชย เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (๒) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้นหรือบุคคลอื่น ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีเป็นจำนวนตามที่ศาลเห็นสมควร จึงเป็นการแตกต่างกันระหว่างข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐบาล กับพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน อันเป็นสถานะของบุคคลสองประเภทที่ไม่เหมือนกัน

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ บัญญัติให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐ มีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับเหล่านี้มีหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นต้น จึงเห็นได้ว่าข้าราชการและลูกจ้างของรัฐบาลต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่างๆ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ แตกต่างจากพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน ที่ไม่มีกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับในลักษณะดังกล่าวให้ต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๐ ได้บัญญัติให้ข้าราชการและลูกจ้างของรัฐบาลมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชน ในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติการณ์ที่เกี่ยวข้อกับประชาชน ข้าราชการและลูกจ้างของรัฐบาลต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง ตลอดจนการเข้าดำรงตำแหน่งต้องมีคุณสมบัติของตำแหน่งตามที่กำหนดและมีกระบวนการคัดเลือกเข้าดำรงตำแหน่งด้วย การที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดหน้าที่ของข้าราชการและลูกจ้างของรัฐบาลในการดำเนินการเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม การอำนวยความสะดวก และการให้บริการแก่ประชาชน จึงต้องมีการบัญญัติกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับกำหนดเงื่อนไขและจำกัดสิทธิและเสรีภาพของข้าราชการและลูกจ้างของรัฐบาลไว้

นอกจากนี้ การกำหนดเงินเดือนของข้าราชการและค่าจ้างลูกจ้างของรัฐบาล โดยมีพื้นฐานเพียงให้ข้าราชการและลูกจ้างของรัฐบาลสามารถดำรงชีพอยู่ได้ในสังคมเท่านั้น เนื่องจากรัฐมีภาระที่รับผิดชอบต่อข้าราชการและลูกจ้างของรัฐบาลทั่วประเทศเป็นจำนวนมากมายมหาศาล อัตราเงินเดือนและค่าจ้างที่รัฐจ่ายให้แก่บุคคลดังกล่าวจึงมีจำนวนน้อยและต่ำกว่าค่าจ้างของพนักงาน ลูกจ้างหรือคนงานในตำแหน่งที่เหมือนกัน ซึ่งกำหนดอัตราค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างตามผลของงานและกำไรที่ได้รับ การที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติคุ้มครองสิทธิเรียกร้องประเภทเงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ และเบี้ยหวัดของข้าราชการและลูกจ้างของรัฐบาลได้ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ให้บุคคลดังกล่าวมีกำลังใจที่จะสามารถดำรงชีพอยู่ได้ในสังคม และเป็นการให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษเพื่อทดแทนหรือชดเชยความเสียหายเปรียบในการถูกจำกัดสิทธิบางประการตามที่กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ กำหนดไว้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคสอง บัญญัติให้การกำหนดจำนวนเงินตาม (๓) ให้ศาลกำหนดไม่น้อยกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงฐานะในทางครอบครัวของลูกหนี้ตามคำพิพากษา จำนวนบุพการี และผู้สืบสันดาน ซึ่งอยู่ในความอุปการะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงานที่ไม่ใช่ข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐบาล โดยให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดจำนวนเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษามาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) ใช้มาตรฐานอัตราเงินเดือนต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนเป็นเกณฑ์ หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่เห็นด้วยกับจำนวนเงินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ลูกหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบการกำหนดจำนวนเงินเช่นว่านั้น เพื่อขอให้ศาลกำหนดจำนวนเงินใหม่ได้ตามมาตรา ๒๘๖ วรรคสาม และเมื่อศาลกำหนดจำนวนเงินแล้ว ลูกหนี้ตามคำพิพากษายังมีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ได้อีกด้วย คำสั่งของศาลอุทธรณ์ถือเป็นที่สุดตามมาตรา ๒๘๖ วรรคห้า จึงเป็นมาตรการที่ให้ความเป็นธรรมแก่พนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง รับรองหลักความเสมอภาคไว้ว่า บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้มีการปฏิบัติที่เหมือนกันในสิ่งที่เหมือนกันในสาระสำคัญ อันเป็นการป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจตามอำเภอใจของผู้ปฏิบัติ แต่มิใช่หมายความว่า บุคคลทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในทุกกรณี โดยไม่ต้องคำนึงถึงเงื่อนไข เหตุผลและความจำเป็นอื่นใด ดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคสาม บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่าง

ในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ฯลฯ จะกระทำไม่ได้” ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงมิใช่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ